

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Istorie-Filosofie
1.3 Departamentul	Studii internaționale și istorie contemporană
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Istorie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei		Curs special 1: Religie și modernizare politică în România sec. XX						
2.2 Titularul activităților de curs			Prof. dr. Ioan-Marius Bucur					
2.3 Titularul activităților de seminar								
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	5	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	4	3.3 seminar/laborator	--
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	56	3.6 seminar/laborator	--
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					14
Examinări					2
Alte activități:					--
3.7 Total ore studiu individual	69				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	•
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	•

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	- Definirea și prezentarea corectă a principalelor concepte folosite în studiile istorice, a marilor etape și procese din istoria omenirii, a stadiului actual al istoriografiei și a metodelor fundamentale ale cercetării istorice. - Prezentarea orală și scrisă, cu un grad ridicat de claritate, în conformitate cu standardele academice, a unor probleme și contexte de specialitate cu un nivel redus și mediu de complexitate.
Competențe transversale	Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Studentii să înțeleagă și să utilizeze noțiunile, conceptele și procesele istorice asociate cu modernizarea politică, secularitatea statului și secularizarea societății dintr-o perspectivă diacronică și comparativă.
7.2 Obiectivele specifice	- Să interpreteze și analizeze procesul modernizării societății românești prin prisma dinamicii raporturilor dintre stat și biserică și a relației complexe dintre modernizare politică și edificarea națiunii; - Să argumenteze dinamica secularizării prin examinarea influenței sociale, culturale și identitare instituțiilor religioase; - Să sesizeze mizele confruntării dintre ideologia și regimul comunist și valorile și instituțiile religioase - Să reliefeze rolul complex al religiei în tranziția post-comunistă, din perspectiva evoluțiilor interne și a celor asociate dialogului UE cu instituțiile religioase și comunitățile religioase.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Curs introductiv: precizarea obiectivelor cursului și descrierea conținutului, prezentarea bibliografiei, stabilirea modului de lucru, prezentarea criteriilor de evaluare.	Discuții, dezbateri	
Modernitate versus modernități: dezbateri recente.	Prelegere interactivă	
Religie, secularitate și secularism	Prelegere interactivă	
De la statul confesional la statul liberal (aconfesional)	Prelegere interactivă	
Modernizare politică și reșezarea raporturilor dintre stat și biserică: de la Alexandru Ioan Cuza la reformele lui Spiru Haret.	Prelegere interactivă	
Națiune și Biserică: românii din Transilvania (1867-1918).	Prelegere interactivă	
Stat și Biserică în România interbelică: avatururile unei relații complexe.	Prelegere interactivă	
Societate și religie în România interbelică	Prelegere interactivă	

Dinamica raporturilor dintre stat și biserică în primii ani postbelici (1944-1948). Instituționalizarea comunsimului și impactul asupra politicii religioase	Prelegere interactivă	
Represiune și cooptare limitată: dinamica politicii religioase a regimului comunist din România	Prelegere interactivă	
Formarea omului nou între inginerii sociale și educaționale și "secularizare forțată".	Prelegere interactivă	
Revoluțiile din 1989 - rolul valorilor și instituțiilor religioase.	Prelegere interactivă	
Religia și instituțiile religioase în tranziția postcomunistă din România	Prelegere interactivă	

Bibliografie

Bănică Mirel, *Religia în fapt: studii, schițe, momente*, 2011.

Peter L. Berger, *The Desecularization of the World...*, 1999.

Gauchet Marcel, *Ieșirea din religie: parcursul laicității*, 2006.

Idem, *Dezvrăjirea lumii: o istorie politică a religiei*, 1995.

Nicoară Simona, *O istorie a secularizării. Avatarurile creștinismului și triumfalismul noilor mesianisme*, vol. 2, cap. I, IV-VI, Ed. Accent, 2006.

Remond Renee, *Religie și societate în Europa. Secularizarea în secolele al XIX-lea și XX*, Polirom, 2003, cap. III-IV, VII-XV. BCU: Fond Împrum. 2/REM.

Isar Nicolae, *Relațiile stat-biserică în România modernă*, 2007.

Brusanowski Paul, *Stat și biserică în vechea Românie între 1821-1925*, Presa Universitară Clujeană, 2010, cap. 2-3.

Mirela-Luminița Murgescu, *Între „bunul creștin” și „bravul român”. Rolul școlii primare în construcția identității naționale românești (1831-1878)*, 1999.

Keith Hitchins, *România, 1866-1947*, ediția românească, București, Humanitas, 1996.

I. Mateiu, *Dreptul bisericesc de stat în România întregită. Regimul general al cultelor*, București, 1926.

V. Goldis, *Concordatul*, Arad, 1927.

Lapedatu, Alexandru, *Noul regim al cultelor în România*, București, 1928.

N. Russu-Ardeleanu, *Biserica noastră și cultele minoritare*, București, 1928.

Mirel Bănică, *Biserica Ortodoxă Română: stat și societate în anii '30*, 2007.

Ioan-Marius Bucur, *Din istoria Bisericii Greco-catolice Române (1918-1953)*, Ed. Accent, 2003, cap. I, p. 29-94.

George Enache, *Ortodoxie și putere politică în România contemporană*, Ed. Nemira, 2005, cap. "Religie și societate. Intelectualii și ortodoxia în România interbelică", p. 451-497.

Irina Livezeanu, *Cultură și naționalism în România Mare, 1918-1930*, Ed. Humanitas, 1998, partea întâi, "Confruntări culturale: unificare, românizare, regionalism, p. 41-224.

Zigu Ornea, *Anii Treizeci. Extrema dreaptă românească*, Ed. Fundației Culturale Române, 1995, cap. II, "Românism și autohtonism", cap. IV "Extrema dreaptă. Orientări", p. 221-240.

Ioan-Marius Bucur, *Din istoria Bisericii Greco-catolice Române (1918-1953)*, Ed. Accent, 2003, cap. III-IV.

Cristian Vasile, *Între Vatican și Kremlin. Biserica Greco-Catolică în timpul regimului comunist*, Ed. Curtea Veche, 2003, cap. V, VIII și IX.

Idem, *Biserica Ortodoxă Română în primul deceniu comunist*, Ed. Curtea Veche, 2005, cap. 1, 4, 7-9.

Ovidiu Bozgan, *Cronica unui eșec previzibil. România și Sfântul Scaun în epoca pontificatului lui Paul al VI-lea (1963-1978)*, Ed. Curtea Veche, 2004, cap. 4-6.

George Enache, *Ortodoxie și putere politică în România contemporană*, Ed. Nemira, 2005, cap. „Ierarhia ortodoxă și puterea comunistă”.

Popa Ilie, *"Experimentul Pitești". Reeducare prin tortură*, vol. 2, *Opresiunea cultelor*, 2003.

Preda Radu, *Biserica în stat: o invitație la dezbatere*, 1999.

Idem, *Revenirea lui Dumnezeu: studii social-teologice*, 2010.

Gog Sorin, *Secular and religious identities in post-socialist Romania*, teză de doctorat, 2011.

Vlaicu Patriciu-Dorin, *Locul și rolul recunoscut bisericilor în țările UE*, 1998.

Stan Lavinia, Lucian Turcescu, *Prezentul trecutului recent: lustrație și decomunizare în postcomunism*, Ed. Curtea Veche, 2010.

Lavinia Stan, Lucian Turcescu, *Religie și politică în România postcomunistă*, Ed. Curtea veche, 2010.

Bănică, Mirel, *Nevoia de miracol: fenomenul pelerinajelor în România contemporană*, 2014.

G. Barberini, „Religious Freedom In The Process Of Democratization Of Central And Eastern European States”, în Silvio Ferrari, W. Cole Durham Jr. (editors), *Law And Religion in Post-Communist Europe*, Peeters-Leuven-Paris-Dudley, MA, 2003, p. 7-31.

Romanița E. Iordache, „Church and State in Romania”, în S. Ferrari, W. Cole Durham Jr, op. cit., p. 244-245.

PERIODICE

Schifirneț, C-tin, "Biserică, stat, națiune", în *Buletin Științific. Seria Științe socio-umane*, nr. 2(6), vol. 4, 2001, p. 47-66.

Lucian N. Leuștean, „The political control of orthodoxy in the construction of the Romanian state” în *European History Quarterly*, vol. 37, no. 1, 2007, p. 61-80.

Idem, „Orthodoxy and Political Myths in Balkan National Identities”, in *National Identities*, vol. 10, no. 4, 2008, p. 421-432).

Silviu Hariton, „Ortodoxie și naționalism în secolul al XIX-lea românesc: contribuții, potențial și teme de cercetare”, în *Analele Universității București, Istorie*, 2007.

Idem, "State-/Nation-building and Confessionalization in SEE: Nationalism and Religion in Nineteenth Century Romania", GRACEH/CEU Budapest, 2007.

Hans Knippenberg, „The political geography of religion: historical state-church relations in Europe and recent challenges”, *Geojournal* (2006), no. 67, pp. 253-265

Ioan-Marius Bucur, Raluca Dima, „The Romanian Orthodox Church in the Process of Romania's EU Accession (1990–2004)”, *Transylvanian Review*, Vol. XIX, Supplement, No. 3, 2010, pp. 237-254.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații

Bibliografie

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Disciplina a fost elaborata in concordanta cu lucrarile din domeniu, publicate in tara si strainatate.
- Unele teme din cadrul cursului cuprind aspecte relevante, ce fac obiectul preocuparilor institutiilor de profil sau al unor conferinte stiintifice internationale, inclusiv dezbateri in cadrul revistelor de circulatie internationala

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare continuă pe parcursul semestrului	examen	70%
	Elaborarea unui referat semestrial cu respectarea standardelor academice		30%
10.5 Seminar/laborator	----	----	---
10.6 Standard minim de performanță			
Reconstituirea unui fapt istoric pe baza analizei critice a unui set de informații provenite din izvoare și din afara izvoarelor istorice.			

Data completării

13.09.2024.

Semnătura titularului de curs

Ioan-Marius Bucur

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

13.09.2024

Semnătura directorului de departament

